

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
Noerhte-Trööndelagen fylhkenålma

Forvaltningsplan for Fosnes prestegård naturreservat i Namsos kommune

2017 - 2027

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

miljøvernavdelingen

RAPPORT

2017 - 4

TITTEL:

Forvaltningsplan for Fosnes prestegård naturreservat

DATO:

21. april 2017

FORFATTER:

Marie Uhlen Maurset

ANT. SIDER:

28

Refereres som: Maurset, M. U.. 2017. Forvaltningsplan for Fosnes prestegård naturreservat. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Miljøvernavdelingen. Rapport 2017-4. 28 s.

AVDELING/ENHET

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag,
Miljøvernavdelingen

ANSV. SIGN:

Bjørnar Wiseth (sign)
(Miljøverndirektør)

EKSTRAKT

Forvaltningsplanen er utformet med tanke på å rettlede forvaltningen av naturreservatet slik at verneformål og verneverdiene opprettholdes. Planen er utformet i samsvar med verneforskriften, der forvaltningsutfordringer, saksbehandlingsrutiner og retningslinjer for brukerinteresser står beskrevet i forvaltningsplanen. Forvaltningsplanen skal være et praktisk hjelpemiddel for forvaltningsmyndigheten og gi forutsigbarhet til brukere av området.

Stikkord: Fosnes prestegård.
naturreservat. Namsos.
naturforvaltning.

Innhold

Forord	4
1 Innledning	5
1.2 Områdebeskrivelse	5
1.2.1 Vegetasjon	6
1.2.2 Geologi	6
2 Naturmangfoldloven	7
3 Historikk	7
3.1 Verneprosess	7
3.2 Brukshistorie	7
4 Dagens status	7
4.1 Kunnskapsstatus	7
4.2 Verneverdier	7
4.2.2 Naturtyper	8
4.2.1 Arter	9
4.3 Bruk av området	9
5 Forvaltning av Fosnes prestegård naturreservat	10
5.1 Trusler mot verneverdiene	10
5.2 Forvaltningsutfordringer	10
5.3 Overvåking og tiltak	11
5.3.1 Skjøtsel	11
5.4 Retningslinjer for brukerinteresser	11
5.4.1 Reindrift og samiske interesser	12
5.4.3 Landbruk og vei	13
5.4.5 Jakt og fiske	14
5.4.6 Friluftsliv	14
5.4.7 Redning og øvelser	16
6 Saksbehandling	16
6.1 Dispensasjonssøknader	16
6.1.1 Vurdering av dispensasjonssøknader	16
6.1.2 Retningslinjer for dispensasjonssøknader	17
7 Kilder	18
Vedlegg 1. Verneforskrift	19
Vedlegg 2. Artsmangfold	23
Vedlegg 3. Beskrivelse av kjerneområder	24

Vedlegg 4. Miljørettsprinsipper ved saksbehandling	26
Vedlegg 5. Bruk av naturmangfoldloven §§ 8-12	27

Forkortelser:

FMNT – Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

SNO – Statens naturoppsyn

Forord

Fosnes prestegård naturreservat ble vernet i 2010. Forvaltningsplanutkastet ble utarbeidet høsten 2016 og sendt på offentlig høring vinteren 2017.

Formålet med vernet av Fosnes prestegård naturreservat er å bevare et tilnærmet urørt skogsområde med naturskog. Forvaltningsplanen skal fungere som et praktisk hjelpemiddel for forvaltningsmyndigheten og rettlede forvaltningen slik at verneformål og verneverdier opprettholdes. Forvaltningsplanen skal videre beskrive saksbehandlingsrutiner og gi forutsigbarhet til brukere av området. Forvaltningsplanen er utarbeidet innenfor verneforskriftens rammer og er ikke et juridisk bindende dokument i seg selv, men skal avklare håndteringen av verne- og brukerinteresser.

Forvaltningsplanen skal revideres hvert 10. år, men kan revideres tidligere ved behov.

Forsidefoto av Eldar Ryan.

1 Innledning

Verneformålet til Fosnes prestegård naturreservat (ifølge § 1, vedlegg 1)

Formålet med naturreservatet er å bevare et tilnærmet urørt skogområde med naturskog. Med sin variasjon i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser har området særlig betydning for biologisk mangfold.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi som en boreal regnskog, med sjeldne arter, stor variasjon og rike skogtyper.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

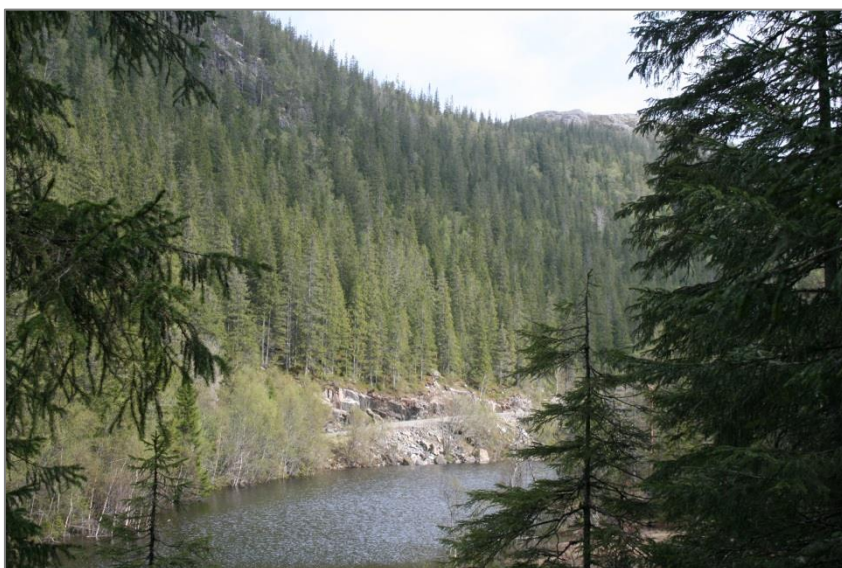
Fosnes prestegård naturreservat ble vernet ved kongelig resolusjon 5. mars 2010 i medhold av naturmangfoldloven. Området representerer en verdifull forekomst av boreal regnskog, der rike skogtyper og sjeldne arter inngår.

1.2 Områdebeskrivelse

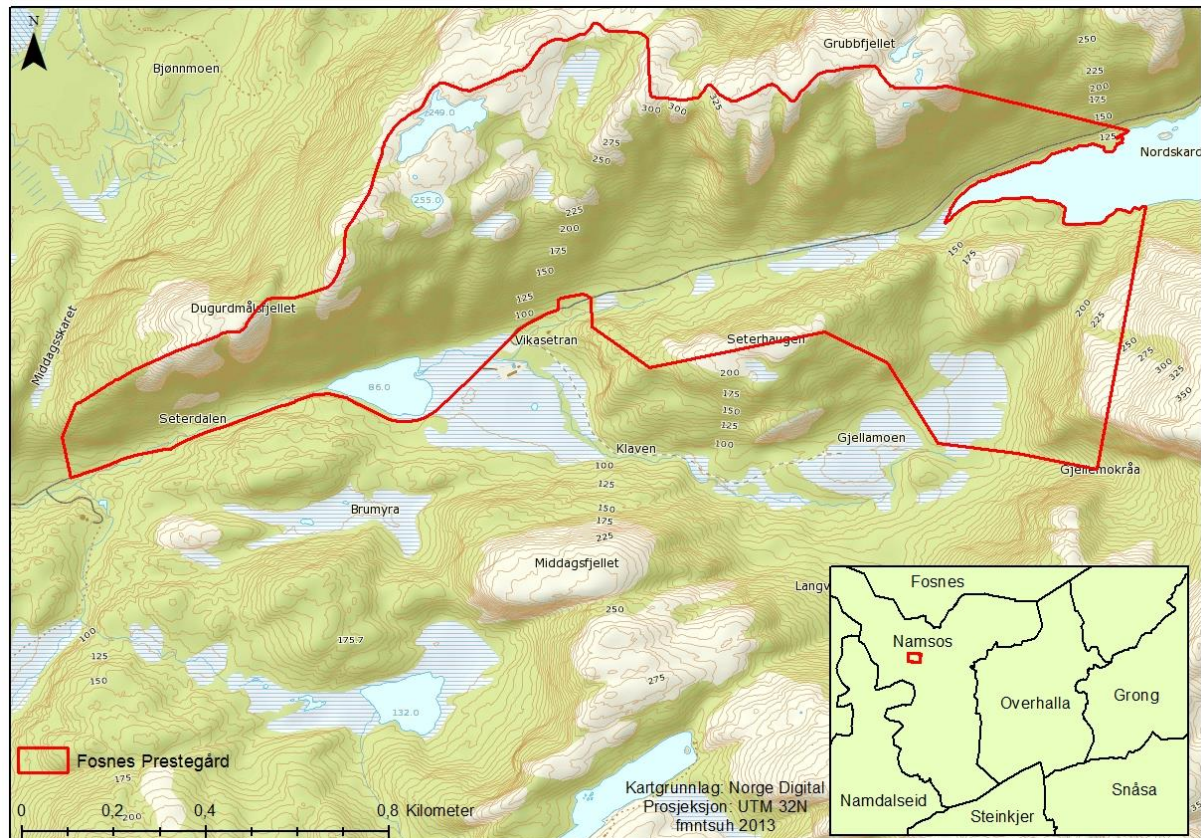
Fosnes prestegård naturreservat ligger i Namsos kommune og dekker et areal på 1 174 dekar. Naturreservatet berører gnr./bnr. 57/1 der opplysningsvesenets fond er grunneier. Naturreservatet ligger i et dalføre på den sydøstre delen av Otterøya.

Tekniske inngrep

- Vei gjennom dalen
- Skytebane på grensen til naturreservatet

Figur 1. Bildet viser veien som går gjennom naturreservatet. Foto: Eldar Ryan, FMNT.

Figur 2. Fosnes prestegård naturreservat i Namsos kommune. Grensen for naturreservatet er markert i rødt.

1.2.1 Vegetasjon

Mye av arealet innenfor verneområdet kan karakteriseres som boreal regnskog av Fosen-typen. Skogen domineres av gran, men det finnes også en del boreal lauvskog og rikbarkstrær som selje, osp og rogn i sørvendte lier (Korbøl, Groven og Rolstad 2007).

Lungeneversamfunn

Også kalt *lobarionsamfunn*. En gruppe kravstore bladlaver som er avhengig av høy luftfuktighet og skoglig kontinuitet (lang tid uten hogst). Typiske lobarion-arter er blant annet lungenever, skrubbenever, vrengelav og gullprikkklav (Klepsland 2015).

Rikbarkstrær

Trær med næringsrik bark og relativt høy pH (> 5.0). Rikbarkstrær kan finnes spredt i barskog, men da hovedsakelig på lauvtrær som rogn og selje.

1.2.2 Geologi

Berggrunnen består stort sett av migmatitt og ulike former for gneis. Dette er harde og sure bergarter som i liten grad bidrar med næringsstoffer til vegetasjonen (ngu 2016). Det finnes imidlertid rasmark i liene mot sør, noe som gir opphavet til den rike vegetasjonen i naturreservatet (Korbøl, Groven og Rolstad 2007).

2 Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven §§ 8-12 skal (i henhold til § 7) legges til grunn som for beslutninger som berører naturmangfold. I vedlegg 5 står det beskrevet hvordan disse prinsippene er brukt i utformingen av forvaltningsplanen.

3 Historikk

3.1 Verneprosess

Området er et av over 70 områder på Statskog og OVF-eiendommer i Nord-Trøndelag som ble vurdert for vern gjennom naturfaglige registreringer i perioden 2005-2008. Området ble vernet som naturreservat etter naturmangfoldloven i 2010.

3.2 Brukshistorie

Reindrift

Området har fra gammelt av vært et viktig område for reindrift. Her finnes sikre vinterbeiter med mange skogvoksende lavarter som fungerer som nødfôr for rein.

Skogdrift

Det finnes spor etter eldre tiders plukkhogster i hele området. Det er mulig at de øverste liene i kjerneområde 3 ikke er hogstpåvirket, der topografien gjør det vanskelig å ta seg inn i dette området. Selv om skogen er hogstpåvirket finnes det i dag gamle grantrær over 200 år i kjerneområde 1 og 2. Her finnes også mye død ved. Skogen i kjerneområde 2 er imidlertid preget av omfattende plukkhogster for ca. 70 år siden. Skogen i de sørvendte liene i kjerneområde 3 blir ikke særlig gamle på grunn av ustabil mark. Det finnes små partier både øst og vest i naturreservatet som er flatehogd og tilplantet. I øst finnes slike partier helt inntil kjerneområde 1 (Korbøl, Groven og Rolstad 2007).

4 Dagens status

4.1 Kunnskapsstatus

Området ble naturtypekartlagt og verdivurdert av Prevista i 2006. Her ble tre spesielt verdifulle skogområder avgrenset og definert som kjerneområder, herunder et område med gammel barskog og to med kystgranskog.

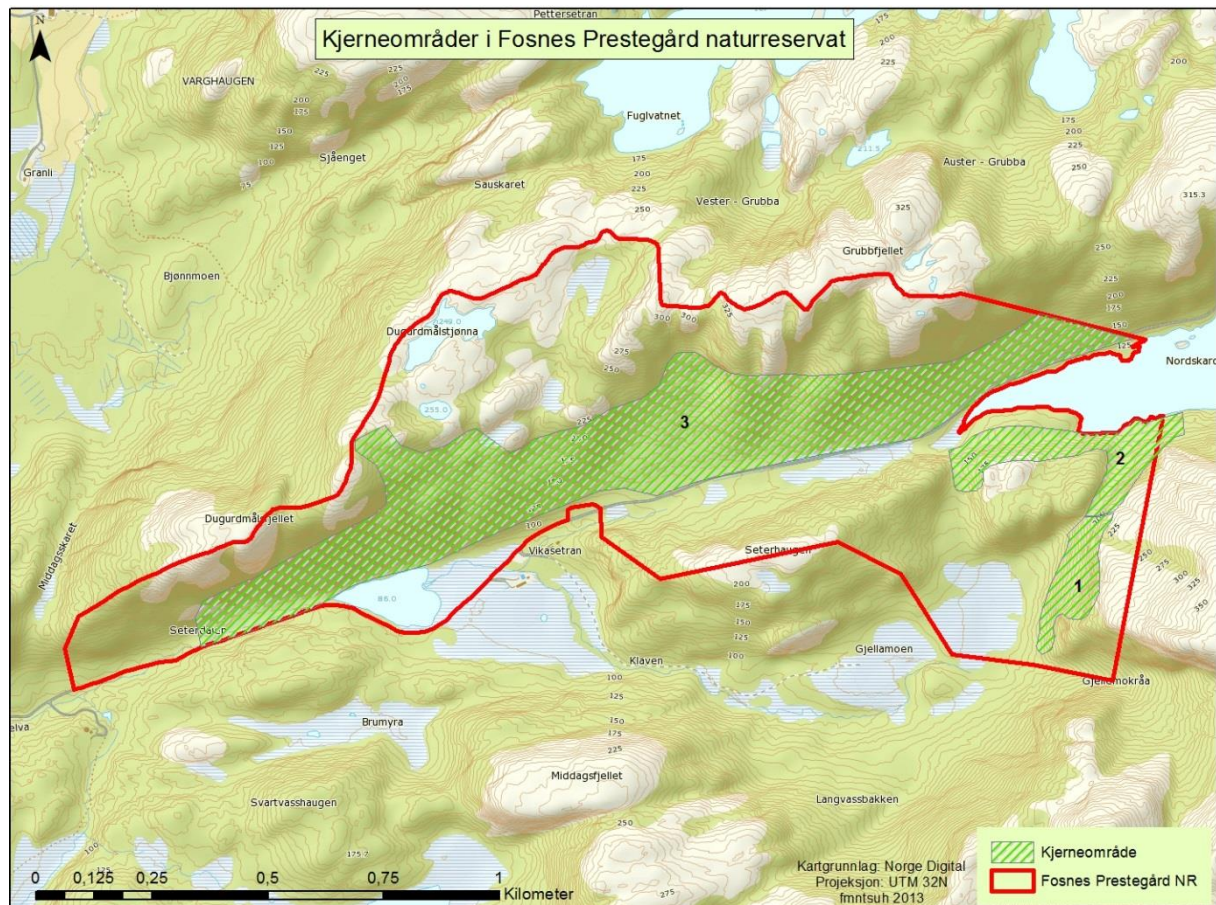
4.2 Verneverdier

Naturreservatet har unike forekomster av viktige og truede naturtyper og arter.

Kjerneområde 3 utgjør et stort, intakt område med middels til rikt utformet boreal regnskog av nasjonal (***) verdi. Kjerneområdene står beskrevet i vedlegg 3.

Kjerneområder

Kjerneområder er biologisk viktige områder innenfor verneområdet. Slike områder inneholder gjerne større tettheter av rødlistearter, nøkkelementer eller indikatorarter enn resten av arealet, og består ofte av viktige- eller rødlista naturtyper.

Figur 3. Kjerneområder i Fosnes prestegård naturreservat.

4.2.2 Naturtyper

Kystgranskog

Kystgranskog er en sterkt truet (EN) naturtype og prioritert i skogvernet. Kystgranskog finnes i Europa kun på kysten av Trøndelag og Nordland, og har vært i sterk tilbakegang grunnet hogst og andre arealendringer (Artsdatabanken 2016). I Fosnes prestegård finner vi kystgranskog i kjerneområde 1 og 3. De bratteste partiene i kjerneområde 3 er ganske utilgjengelige og ble derfor vurdert fra avstand. Det er imidlertid registrert en rik lavflora i den nedre delen av lia, og det finnes trolig flere sjeldne lav-arter innenfor kjerneområdet.

4.2.1 Arter

Rødlistearter

Den siste versjonen av norsk rødliste for arter ble offentliggjort i 2015 (Henriksen og Hilmo 2015). Rødlistens kategorier er RE (regionalt utdødd), CR (kritisk truet), EN (sterkt truet), VU (sårbar), NT (nær truet) og DD (datamangel). Kategoriene er inndelt etter artenes risiko for å dø ut.

Rødlista naturtyper

Norsk rødliste for naturtyper kom i 2011. Her vurderes det nasjonale trusselbildet til hver enkelt naturtype ut ifra prosentvis reduksjon i areal i løpet av de siste 50 år. Rødlistens kategorier er de samme som for arter (RE, CR, EN, NT og DD).

Svartelistearter

Artsdatabanken presenterte i 2012 en oppdatert liste over fremmede arter og svarteliste i Norge (Gederaas mfl.). Svartelistede arter blir delt i fem risikokategorier: svært høy (SE), høy (HI), potensielt høy (PH), lav (LO) og ingen kjent risiko (NK).

Lav og sopp

Det er registrert mange lavarter i naturreservatet, deriblant de «nær truede» (NT) artene gubbeskjegg og skorpefiltlav. Gubbeskjegg vokser på grangreiner i gammel skog, og er utbredt i kjerneområde 2. Skorpefiltlav vokser på gamle lauvtrær med rik bark. Denne er kun funnet med et individ i kjerneområde 3, men det er mulig at det finnes mer av denne arten lenger opp i lia. Svartsonekjuke er en indikatorart for gammel barskog, der den hovedsakelig vokser på læger av gran. Dette er en «nær truet» (NT) vedboende sopp som er funnet i kjerneområde 2 i Fosnes prestegård naturreservat.

Figur 4. Store mengder hengellav på tørr gran. Gubbeskjegg er funnet spredt i Fosnes prestegård naturreservat. Foto: Eldar Ryan, FMNT.

4.3 Bruk av området

Reindrift

Naturreservatet ligger i Åarjel-Njaarke sijte og brukes som vinterbeite av Toven-gruppen. Dette er et senvinterland, altså et sikkert beiteområde som i liten grad er utsatt for store snømengder og nedising på midt- og senvinteren. Det finnes mye lav på trærne i dette området. Dette er viktig nødbete for rein i perioder av vinteren når beitet på bakken er utilgjengelig. Det finnes ingen permanente reindrifftsanlegg i naturreservatet.

Vei

Det går en vei gjennom naturreservatet der motorisert ferdsel er tillatt. Denne veien brukes som eneste adkomst til gården på eiendom gnr./bnr. 38/1 og settefiskanlegget øst for naturreservatet.

Husdyrbeite

Det foregår ikke husdyrbeite i naturreservatet per dags dato.

Jakt, fiske og friluftsliv

Clemens skog, datterselskap av Ovf, administrere jakt og fiske i naturreservatet. De leier ut områder for storvilt- og småviltjakt ved forespørsel.

5 Forvaltning av Fosnes prestegård naturreservat

5.1 Trusler mot verneverdiene

Verneverdiene i Fosnes prestegård naturreservat er ikke utsatt for noen umiddelbare trusler. Hogst og andre arealinngrep er de største truslene mot skogverdiene i området, men disse aktivitetene er forbudt i naturreservatet, og er derfor ikke en reell trussel.

5.2 Forvaltningsutfordringer

For å bevare verneverdiene Fosnes prestegård naturreservat bør naturtilstanden i naturreservatet overvåkes jevnlig. Forvaltningsplanen (deriblant skjøtsel og tiltak) kan revideres ved behov. Forvaltningsutfordringene i Fosnes prestegård naturreservat (tabell 1) er knyttet til å bevare et tilnærmet urørt skogområde med naturskog.

Forvaltningsutfordringene er vurdert i et langsiktig perspektiv, og det kan bli aktuelt å knytte bevaringsmål til disse. Bevaringsmålene skal i tilfellet være konkrete og målbare, og registreres fortløpende i Miljødirektoratets fagsystem for verneområder (NatStat).

Tabell 1. Oversikt over langsiktige forvaltningsutfordringer for arter og naturtyper i Fosnes prestegård naturreservat. Se tabell 2 for oppsynsplan.

Art/naturtype	Forekomst	Forvaltningsutfordringer
Gammel barskog	Kjerneområde 2	Skogen skal gjennomgå naturlig utvikling og holdes fri for inngrep. Alle aldersklasser og nedbrytningsfaser bør være representert.
Kystgranskog	Kjerneområde 1 og 3	Skogen skal gjennomgå naturlig utvikling og holdes fri for inngrep. Alle aldersklasser og nedbrytningsfaser bør være representert.
Rødlista arter	Hele naturreservatet	Utbredelsen av rødlista arter i naturreservatet skal ha muligheten til å øke ved at habitatene de lever i opprettholdes og gjennomgår naturlig utvikling.

Svartelista arter	Hele naturreservatet	Svartelista arter skal ikke forekomme.
--------------------------	----------------------	--

5.3 Overvåking og tiltak

Forvaltningsmyndigheten kan initiere oppsyn, overvåking eller tiltak i naturreservatet. Aktuelle aktører i forbindelse med utføring av forvaltningstiltak kan være SNO, grunneier og eventuelle eksterne aktører.

Overvåkingsplan for naturverdiene i Fosnes prestegård naturreservat er beskrevet i tabell 2. Denne planen er tett knyttet opp til forvaltningsutfordringene i tabell 1, men det er foreløpig ikke vurdert å være nødvendig med noen konkrete tiltak for å bevare naturverdiene. Dersom svartelista arter oppdages i området skal det iverksettes tiltak for å bekjempe disse. Det vil da bli nødvendig å undersøke slike lokaliteter årlig inntil arten(e) ikke lenger er å finne. Ved befaring kan naturtilstanden dokumenteres med bilder, samt tekst dersom det er noe spesielt å bemerke.

Tabell 2. Overvåkingsplan for naturverdiene i Fosnes prestegård naturreservat. Tabellen er delt inn i arter/naturtype, hva slags oppsyn som skal føres, og hvor ofte.

Art/naturtype	Overvåking	Når?	Ansvarlig
Gammel barskog	Befare kjerneområdet og se etter at skogen er inngrepsfri. Naturtilstanden dokumenteres med bilder, samt tekst dersom det er noe å bemerke.	Hvert 10. år (fra 2017)	FMNT / SNO
Kystgranskog	Se etter at skogen er inngrepsfri. Naturtilstanden dokumenteres med bilder, samt tekst dersom det er noe å bemerke.	Hvert 10. år (fra 2017)	FMNT / SNO
Svartelista arter	Dersom svartelista arter oppdages skal disse bekjempes og lokalitetene undersøkes hvert år.	Hvert 10. år (fra 2017)	FMNT / SNO

5.3.1 Skjøtsel

Det pågår ikke skjøtsel i Fosnes prestegård naturreservat i dag. Siden formålet med vernet er å ta vare på et tilnærmet urørt område med naturskog vil verneverdiene trolig utvikles best dersom naturen får stå i fred, og det vil forhåpentligvis ikke bli aktuelt med skjøtselstiltak i naturreservatet. Regelmessig overvåking av naturtilstanden vil imidlertid være viktig for å vurdere om forvaltningen ivaretar verneverdiene tilstrekkelig. Nye tiltak kan iverksettes dersom forvaltningsmyndigheten mener det er nødvendig.

5.4 Retningslinjer for brukerinteresser

Det er tillatt å bruke naturreservatet til blant annet beiting, jakt, fiske og friluftsliv, men for å ta vare på verneverdiene i området gir verneforskriften noen bestemmelser og forvaltningsplanen noen retningslinjer. Retningslinjer for bruk av naturreservatet er beskrevet nedenfor under ulike brukerinteresser. Under hver brukerinteresse henvises det

til aktuell paragraf (§) og punkt i verneforskriften. For generelle vernebestemmelser og regulering av ferdsel, se verneforskriften i vedlegg 1

Forklaring av verneforskriften §§ 3-8

§ 3 Fastsetter hva som ikke er tillatt i Fosnes prestegård naturreservat.

§ 4 Unntak fra vernebestemmelsene i § 3.

§ 5 Fastsetter hva som ikke er tillatt av ferdsel.

§ 6 Unntak fra ferdselsbestemmelsene i § 5.

§ 7 Fastsetter tiltak som sees på som nødvendige, og som er drøftet gjennom verneprosessen. Tiltakene må omsøkes, men det gis vanligvis dispensasjon. Det kan her gis flerårige dispensasjoner.

§ 8 Det kan gis dispensasjoner til tiltak som ikke er fastsatt i § 7 dersom det ikke strider mot formålet med vernet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig (*ifølge naturmangfoldloven § 48*).

5.4.1 Reindrift og samiske interesser

Formålet med vernet av Fosnes prestegård naturreservat omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget. Vernet skal ikke være til hinder for rasjonell reindrift, og området skal forvaltes slik at reindrift skal kunne foregå som tidligere. Sametinget er forvaltningsmyndighet for samiske kulturminner og alle tiltak som kan skade disse må forelegges Sametinget. Reindrift i naturreservatet reguleres hovedsakelig av reindriftsloven.

Bål

Uttak av småvirke til bål er tillatt, men tørr gran, bjørk og furu (gadd) skal ikke felles (*ifølge § 4 punkt 9*).

Motorferdsel

Nødvendig bruk av snøscooter på snødekt mark i forbindelse med reindrift er tillatt, men leiekjørere må medbringe skriftlig tillatelse fra oppdragsgiver (*ifølge § 6 punkt 4*). Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark, samt start og landing med helikopter, kan tillates ved behov (*ifølge § 7 punkt 8 og 9*). Verneforskriften er ikke til hinder for motorferdsel langs veien (*ifølge § 6 punkt 5*).

Reinbeitedistriktene er pålagt å utarbeide distriktsplan, jf. § 62.i reindriftsloven. Distriktsplanen skal vise hvilke terrenggående kjøretøy som brukes, samt ha bruksregler for motorisert ferdsel på barmark. Etter reindriftslovens § 23 skal motorisert ferdsel på barmark begrenses mest mulig og så langt som mulig foregår etter faste traseer. For motorisert ferdsel på barmark kan distriktsplan / bruksregler, som beskriver motorisert ferdsel tilstrekkelig, legges til grunn for tillatelse etter verneforskriften.

Rydding av flyttleier og kjøretraséer

Det finnes ingen tydelige «flyttgater» i Fosnes prestegård naturreservat. Det vurderes at små mengder virke, som er til hinder ved reinflytting, kan fjernes der det er behov. Med små mengder virke menes kvister og småtrær, samt vindfall som hindrer reintrekk.

Gjerder og samleanlegg

Det kan gis tillatelse til oppføring av midlertidige gjerder og samleanlegg i forbindelse med reindrift (*ifølge § 7 punkt 10*). Medbrakte stolper og gjerder faller under denne radaren, og kan settes opp midlertidig uten søknad.

Tradisjonelt samisk håndverk

Verneforskriften er ikke til hinder for skjæring av sennagress til fottøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji og bruksgjenstander. Ifølge § 4 punkt 10 er uttak av rødlista arter og særegne vekstformer på trær (for eksempel rikuler) ikke tillatt.

5.4.3 Landbruk og vei

Skogbruk og vei

Hogst er forbudt i naturreservatet, men det kan søkes om hogst av etablerte plantefelt (*ifølge § 7 punkt 5*). Det går en vei gjennom naturreservatet der motorisert ferdsel er tillatt hele året (*ifølge § 6 punkt 5*). På grunn av virksomheten på gården og settefiskanlegget innenfor naturreservatet, må veien være framkommelig for kjøretøy med vekt opptil 50-60 tonn med last. Vedlikehold av anlegg og innretninger som var i bruk på vernetidspunktet, herunder veien, er direkte tillatt (*ifølge § 4 punkt 7*). Utbedring av veien gjennom naturreservatet (Survikvegen) kan følge gjeldende normaler for skogsbilvei klasse 3.

Anlegg, innretninger og kulturminner

Det kan etter søknad gis dispensasjon fra vernebestemmelsene til gjenoppretting av anlegg og innretninger som har gått tapt i brann eller naturskade, samt nødvendig bruk av beltekjøretøy på vinterføre, eller luftfartøy, for transport av materialer i den forbindelse (*ifølge § 7 punkt 16 og 17*). Det kan også gis dispensasjon til istandsetting og vedlikehold av kulturminner (*ifølge § 7 punkt 4*).

Beiting

Beiting er tillatt i Fosnes prestegård naturreservat (*ifølge § 4 punkt 1*). Etter søknad kan det gis flerårige dispensasjoner til utkjøring av saltslikkestein på snødekt mark (*ifølge § 7 punkt*

14 og 15). Det kan også søkes om oppføring av gjerder og samleanlegg for beite (*ifølge § 7 punkt 13*) og bruk av motorkjøretøy i den forbindelse (*ifølge § 7 punkt 15*). Det kreves ikke søknad for å frakte ut skadde og syke bufe, men det skal brukes kjøretøy som er skånsomme mot markoverflaten og gis beskjed til ansvarlig oppsyn i forkant av kjøringen (*ifølge § 6 punkt 2*). Dersom en ikke lykkes i å få kontakt med ansvarlig oppsyn kan melding gis i etterkant av kjøringen.

5.4.5 Jakt og fiske

Jakt, fangst og fiske reguleres etter viltloven og lakse- og innlandsfiskeloven. Jakt- og fiske administreres av Ovf. Skadefelling av store rovdyr er tillatt i samsvar med gjeldende lovverk (*ifølge § 4 punkt 3*). Etter søknad kan det gis tillatelse til utføring av tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk (*ifølge § 7 punkt 7*).

Storviltjakt

All vegetasjon er vernet mot ødeleggelse, men fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt (for å få bedre sikt) er tillatt (*ifølge § 4 punkt 4*). Det er også tillatt å sette opp midlertidige mobile jakttårn som fjernes etter endt jaktsesong (*ifølge § 4 punkt 5*). Grunneiers tillatelse bør i tilfellet innhentes før anlegget settes opp. Uttransport av felt elg og hjort er tillatt dersom en bruker lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget (*ifølge § 6 punkt 3*). Ved terrengskade av betydning vil tiltakshaver bli stilt til ansvar, og det kan bli stilt krav om oppretting av skadene. Dersom andre kjøretøy skal benyttes til uttransport må dette omsøkes (*ifølge § 7 punkt 2*).

Retningslinjer

Uttransport av felt storvilt skal foregå utenom våte myrpartier, og annen bæresvak mark, for å unngå varige kjørespor.

Veiledning for dispensasjonsøknader

Uttransport av storvilt med annet kjøretøy

Søknad må inneholde tidsrom for transporten og hva slags kjøretøy som skal benyttes.

5.4.6 Friluftsliv

Alle er velkommen til å ferdes i området etter allemannsretten i friluftsløven, men utøvelse av friluftsliv skal ikke være til skade for verneverdiene.

Ferdsel og båndtvang

Hunder skal holdes i bånd under båndtvangen (1. april – 20. august). All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner (*ifølge § 5 punkt 1*). Bruk av motoriserte kjøretøy er forbudt i naturreservatet (*ifølge § 5 punkt 2*), unntatt på veien (*ifølge § 6 punkt 5*). Sykling og bruk av hest og kjerre utenom eksisterende vei er også forbudt (*ifølge § 5 punkt 3*), men skånsom ridning er tillatt (*ifølge § 6 punkt 6*).

Arrangementer

Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer og andre arrangementer er i utgangspunktet forbudt (*ifølge § 3 punkt 4*), men det kan her søkes om avgrenset bruk av reservatet (*ifølge § 7 punkt 6*). Et fåtall telt, en skoleklasse på tur eller tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av barnehager, ideelle organisasjoner eller liknende, regnes ikke som større arrangementer og omfattes ikke av forbudet. I tvilstilfeller skal aktiviteten omsøkes.

Geocaching

Ferdsl i forbindelse med geocaching utgjør trolig ingen trussel mot verneverdiene i naturreservatet. Eventuelle cacher kan derfor plasseres fritt. Eventuelle cacher bør plasseres i nærhet til eksisterende stier og skal ikke spikres fast i trær eller plasseres på annen måte som vil være til skade for naturen.

Bålbrenning

Uttak av småvirke til bål og enkelt friluftsliv er tillatt (*ifølge § 4 punkt 9*), men tørr bjørk, tørr gran og tørr furu (gadd) skal ikke felles.

Bær og matsopp

Sanking av bær og matsopp er tillatt (*ifølge § 4 punkt 6*).

Rydding av stier

Eksisterende stier kan ryddes uten søknad (*ifølge § 4 punkt 8*).

Retningslinjer

Rydding av stier

Dette gjøres ved å kappe vekk den delen av treet som ligger over stien, slik at stien åpnes igjen. Bestemmelsen gjelder innenfor stiens eksisterende bredde. Nedfall skal ikke fjernes fra reservatet eller ryddes i haug, men legges ved siden av stien.

Figur 10. Eksempel på stirydding. Foto: Marie Uhlen Maurset, FMNT.

5.4.7 Redning og øvelser

Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet er direkte tillatt i Fosnes prestegård naturreservat (*ifølge § 6 punkt 1*). Dette unntaket gjelder ikke øvelser. Dersom det skal foregå motorferdsel i naturreservat i forbindelse med øvelser skal dette omsøkes (*ifølge § 7 punkt 1*).

6 Saksbehandling

Søknader om tillatelser eller dispensasjoner fra verneforskriften sendes forvaltningsmyndigheten (FMNT).

6.1 Dispensasjonssøknader

Hva som er tillatt, samt hva som kan tillates etter dispensasjon, er beskrevet i kapittel 5.4 i forvaltningsplanen, der det refereres til verneforskriften.

6.1.1 Vurdering av dispensasjonssøknader

Lovverk

I tilfeller der det søkes om dispensasjoner som ikke er nevnt i verneforskriften § 7 (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser) skal søknaden behandles etter naturmangfoldloven § 48, der det står at tiltaket kan gis dispensasjon dersom «*det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig*». Tiltaket kan også gis dispensasjon dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Søknader om dispensasjon fra vernebestemmelsene for Fosnes prestegård naturreservat sendes forvaltningsmyndigheten (FMNT), men i enkelte saker vil en også trenge tillatelse fra kommunen etter annet nasjonalt lovverk. Dette gjelder blant annet saker som behandles etter plan- og bygningsloven eller motorferdselloven. FMNT behandler søknader etter verneforskriften, mens kommunen behandler søknaden etter annet aktuelt lovverk. Tiltaket krever også tillatelse fra grunneier.

Vilkår

Forvaltningsmyndigheten kan knytte vilkår til tillatelser, der det er nødvendig for å ivareta verneformålet.

Ved brudd på vilkårene gitt i dispensasjonen har forvaltningsmyndigheten anledning til å trekke, eller omgjøre vedtaket (*ifølge naturmangfoldloven § 67*). Om det blir oppdaget skader i terrenget etter aktivitet, kan forvaltningsmyndigheten kreve oppretting på brukers regning (*ifølge naturmangfoldloven § 69*).

Vedtak

Alle vedtak registreres i miljøvedtaksregisteret. Politiet skal ha kopi av motorferdseløyver og Sametinget og fylkeskommunen skal ha kopi dersom vedtaket berører kulturminner. Det er klagerett på alle vedtak.

Oppsyn

SNO har ansvar for oppsyn i Fosnes prestegård naturreservat. De fører kontroll med at verneforskriften og eventuelle dispensasjonsvedtak overholdes.

6.1.2 Retningslinjer for dispensasjonssøknader

- Søknader om motorferdsel i naturreservatet sendes forvaltningsmyndigheten (FMNT) og kommunen (Midtre Namdal samkommune). Kommunen behandler søknader etter forskrift for motorkjøretøyer i utmark mens FMNT behandler søknaden etter verneforskriften.
- Ved søknad om bruk av snøscooter skal kart over kjøretrasé vedlegges.
- I byggesaker legges skisse av bygninger / tilbygg ved søknaden som sendes FMNT. Ved tillatelse etter verneforskriften trengs det i tillegg tillatelse fra kommunen etter plan- og bygningsloven.
- Ved grove brudd på tillatelser/dispensasjoner skal vedtaket gjøres om og tillatelsen inndras. Politianmeldelse vil bli vurdert. Slike vilkårsbrudd vil bli tillagt vekt ved eventuelle nye søknader om dispensasjon fra vernebestemmelsene.
- Det er rom for at brukere av området kan få flerårige tillatelser. Det er vanlig at det stilles vilkår, for eksempel føring av kjørebok.

Tekstboksen gir en oversikt over hva dispensasjonssøknader skal inneholde.

Søknad om dispensasjon fra verneforskriften skal inneholde:

- Tiltakshavers /søkers navn og adresse
- Kart med inntegnet plassering av tiltaket
- Eiendomsforhold (evt. grunneiers tillatelse)
- Beskrivelse av tiltaket, omfang, varighet og sannsynlig innvirkning på verneverdiene
- Hvilke naturtyper og naturverdier som blir berørt (dersom dette er kjent)

7 Kilder

Artsdatabanken. 2016. Artsportalen. <http://www.artsportalen.artsdatabanken.no/>.

Direktoratet for Naturforvaltning. 2007. *Kartlegging av naturtyper – verdisetting av biologisk mangfold*. DN håndbok 13, 2. utgave 2006 (oppdatert 2007).

Gederaas, L., Moen, T.L., Skjelseth, S. og Larsen, L.-K. (red.) 2012. *Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012*. Artsdatabanken, Trondheim.

Henriksen S. og Hilmo O. (red.) 2015. *Norsk rødliste for arter 2015*. Artsdatabanken, Norge.

Klepssland J. 2015. *Naturfaglig undersøkelse av raviner på Tømmerås, Grong*. BioFokus-notat 2015-23. Stiftelsen BioFokus. Oslo.

Korbøl, A., Groven, R. og Rolstad, E. 2007. *Naturfaglige registreringer av skog på Opplysningsvesenets fonds eiendommer i Nord-Norge, Trøndelag og Vestlandet. Registrering og vurdering av verneverdier for utvidet skogvern*. Prevista-rapport 2007-2, 202 s.

Miljødirektoratet. 2016. <http://kart.naturbase.no/>

Norges geologiske undersøkelse (NGU). 2016. <http://geo.ngu.no/kart/berggrunn/>

Åarjel-Njaarke sijte. 2009. Høringsuttalelse: *Vern av skog på Statskog, OVF og gjennom frivillige avtaler med private grunneiere – høring*. Høringsuttalelse. Brev til FMNT av 30.01.09.

Vedlegg 1. Verneforskrift

Forskrift om vern av Fosnes prestegård naturreservat, Namsos kommune, Nord-Trøndelag

Dato: FOR-2010-03-05-332

Publisert: II 2010 hefte 1

Ikrafttredelse: 05.03.2010

Gjelder for: Namsos kommune, Nord-Trøndelag

Hjemmel: LOV-2009-06-19-100-§34, LOV-2009-06-19-100-§37, LOV-2009-06-19-100-§62

Korttittel: Forskrift om Fosnes prestegård naturreservat

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 5. mars 2010 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet. Endret ved forskrift 15 mars 2013 nr. 284 (i kraft 1 juli 2013).

§ 1. Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: 57/1 i Namsos kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 1 174 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:7 000, datert Miljøverndepartementet februar 2010. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Namsos kommune, hos Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2. Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et tilnærmet urørt skogområde med naturskog. Med sin variasjon i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser har området særlig betydning for biologisk mangfold.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi som en boreal regnskog, med sjeldne arter, stor variasjon og rike skogtyper.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

§ 3. Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

For naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.
4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

§ 4. Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Beiting.
2. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
3. Skadefelling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
4. Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
5. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn i forbindelse med storviltjakt.
6. Sanking av bær og matsopp.
7. Vedlikehold av anlegg og innretninger som er i bruk på vernetidspunktet.
8. Rydding av eksisterende stier, dvs. fjerning av greiner og nedfall over stien.
9. Skånsomt uttak av småvirke for enkelt friluftsliv og bål på stedet. Tørr gran, tørr bjørk og tørr furu (gadd) skal ikke felles.
10. Skjæring av sennagress til fottøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji/tradisjonell samisk husflid og samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødlisten.

§ 5. Regulering av ferdsel

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.
2. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
3. Bruk av sykkel og hest og kjerre er forbudt utenom eksisterende veger.

§ 6. Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingskjøring.
2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
3. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
4. Nødvendig bruk av snøscooter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reieiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver.
5. Motorisert ferdsel på eksisterende vei gjennom området.
6. Skånsom riding.

§ 7. Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet knyttet til formål nevnt i § 6 nr. 1.
2. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn nevnt i § 6 nr. 3.
3. Nødvendig motorferdsel for vedlikehold som nevnt i § 4 nr. 7.
4. Istandsetting og vedlikehold av kulturminner.
5. Hogst av etablerte plantefelt.
6. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 nr. 4.
7. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
8. Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark ved utøvelse av reindrift.
9. Start og landing med helikopter i forbindelse med reindrift.
10. Oppføring av gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter i forbindelse med reindrift.
11. Reindriftenes nødvendige uttak av bjørk trevirke til brensel og for vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr, jf. forvaltningsplan.
12. Rydding av eksisterende flyttleier og kjøretraseer i reindriften, jf. forvaltningsplan.
13. Oppføring av gjerder og samleanlegg for beite.

14. Utkjøring av saltslikkestein på snødekt mark.

15. Nødvendig motorferdsel knyttet til aktiviteter nevnt i § 7 nr. 13 og § 7 nr. 14.

16. Gjenoppføring av anlegg eller innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.

17. Nødvendig bruk av beltekjøretøy på vinterføre eller luftfartøy for transport av materialer til gjenoppføring av anlegg eller innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.

For reindriften kan det etter søknad gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplan i henhold til reindriftsloven, slik at næringen kan utøves på en tilfredsstillende måte.

§ 8. Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet.

§ 10. Forvaltningsplan

Det skal utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordning som etableres.

§ 12. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Vedlegg 2. Artsmangfold

Tabell 3. Tabellen viser rødlista arter som ble registrert i Fosnes prestegård naturreservat under feltregistreringen oktober 2006 (Korbøl, Groven og Rolstad 2007). Voksested er hentet fra kriteriedokumentasjon i artsdatabankens artsportal (Artsdatabanken 2016).

Art	Arts- gruppe	Status *	Antall funn'	Funnsted (kjerneområde)	Voksested ¹
Gubbeskjegg <i>Alectoria sarmentosa</i>	Lav	NT	Spredt/ mye	1, 2 og 3	Gamle bartrær, hovedsakelig gran
Lungenever <i>Lobaria pulmonaria</i>	Lav	Ikke truet	Spredt/ vanlig	1, 2 og 3	Gamle trær i fuktig skog
Skrubbenever <i>Lobaria scrobiculata</i>	Lav	Ikke truet	Spredt/ vanlig	1, 2 og 3	Gamle trær i fuktig skog
Alm <i>Ulmus glabra</i>	Lauvtre	VU	Spredt	3	Edellauvvskog. I tilbakegang grunnet sykdom og beiting.
Svartsonekjuke <i>Phellinus nigrolimitatus</i>	Sopp	NT	1	2	Middels- til sterkt nedbrutte granlæger
Skorpefiltlav <i>Fuscopannaria ignobilis</i>	Lav	NT	1	3	Stammer av gamle lauvtrær med rik bark

* Rødlistestatus pr. 2016 (Artsdatabanken 2016).

' Antall funn under feltregistreringene.

¹ Informasjonen er hentet fra nettversjonen av rødlista (Artsdatabanken 2016).

Vedlegg 3. Beskrivelse av kjerneområder

Verdivurdering av kjerneområder

Svært viktig (A): Lokaliteter med arter eller naturtyper i rødlistekategoriene «kritisk truet» (CR) eller «sterkt truet» (EN). Lokaliteter vurderes også som «svært viktige» dersom det er sannsynlig at slike arter finnes der.

Viktig (B): Lokaliteter med rødlistearter i kategorien «sårbar» (VU), eller lokaliteter hvor det er sannsynlig at disse forekommer. Lokaliteter kan også vurderes til kategori B dersom de inneholder flere arter i kategorien «nær truet» (NT), eller dersom den inneholder naturtyper i kategoriene VU eller NT.

Lokalt viktig (C): Lokaliteter som ikke når opp til prioritering i B-kategori, men som kan være viktige i lokal sammenheng.

(Direktoratet for naturforvaltning 2007)

Beskrivelsen av kjerneområdene er utdrag fra naturbase (Miljødirektoratet 2016).

Kjerneområde 1 - Kystgranskog

Verdi: B

Areal: 22 daa

Svakt utviklet boreal regnskog. Lungenever er vanlig i lokaliteten. Død ved av gran finnes i hele lokaliteten. Blandingsskog av gran og boreale løvtrær dominerer hele området, og skogen kan karakteriseres som en svakt utviklet boreal regnskog der lobarion-arter opptrer frekvent på de fleste eldre løvtrær som ikke står for nære flatekantene. Blåbær – og småbregneskog dominerer vegetasjonstypene. Ingen av de mest kravstore lungenever-artene ble observert. Død ved av gran finnes det mye av i hele kjerneområdet, men ingen rødlistede nedbrytere ble observert. gubbeskjegg, duftskinn, lungenever, skrubbenever, kystårenever, kystvreng og grynfilflav ble observert. Området grenser til flatehogde arealer både mot syd og vest. Dette burde gi en uttørrende effekt på mye av kjerneområdet, men mye og hyppig nedbør veier nok opp for dette, og de negative kanteffektene er ikke betydelige. Området har blitt plukkhogd minst to ganger de siste hundre årene.

Kjerneområde 2 – Gammel barskog

Verdi: B

Areal: 44 daa

Nordvendt søkk som nærmer seg bekkekløft i utformingen enkelte steder. Stedvis store konsentrasjoner av læger. Flere arter indikerer kontinuitet. Granskog på blåbær-, småbregne- og storbregnemark dominerer kjerneområdet, men det er innslag av furu opp mot skrapskogene på begge sider av søkket. Enkelte eldre rogn ble registrert. Rike populasjoner av gubbeskjegg og hengestry finnes der skogen ikke står for tett. Stedvis finnes store konsentrasjoner av læger, som i de

fleste tilfellene har blitt dannet de siste 15 årene. Enkelte noe eldre læger ble observert, og ett fruktlegete av svartonekjuke ble funnet. Sparsomme mengder av lungeneverarter ble funnet på eldre boreale løvtrær. Følgende arter ble funnet: gubbeskjegg, lungenever, skrubbenever, vrengearter, duftskinn, svartonekjuke.

Kjerneområde 3 – Kystgranskog

Verdi: A

Areal: 330 daa

Stort område. Avgrensning og vurdering av de nordligste delene av kjerneområdet er i stor utstrekning utført ved bruk av kikkert fra motsatt side av dalen. Ingen av de høyest rangerte rødlistede artene ble funnet, men med så rik lavflora i de nederste partiene av lia, regnes det som svært sannsynlig at området totalt sett huser flere sjeldne arter. Artene indikerer kontinuitet. En middels til rikt utviklet boreal regnskog. Stedvis dominerer boreale løvtrær, stedvis dominerer granskogen. Spredt i området vokser alm. Mange steder finnes rasmark med forskjellige suksesjoner av løvskog. Blåbærskog er dominerende vegetasjonstype, men selv om skogen vokser på sure og harde bergarter, så finnes flere steder lågurtskog, til dels i relativt rike utforminger. Storbregne – og høgstaudeskog finnes sparsomt nederst i lia. Lobarion-samfunnet på løvskogen har rike utforminger, selv om hele lia er soleksponert og tørr. Skorpefiltlav ble bare observert på ett tre, men sannsynligvis finnes flere forekomster av arten lenger opp i lia, der terrengformasjonen gjorde det umulig å få registrert. Sannsynligvis finnes også andre rødlistede lav-arter i de urskogsneare utilgjengelige skogene øverst i liene. Gubbeskjegg, skrubbenever, grynfiltlav og alm finnes spredt i området. Lungenever, vanlig blåfiltlav, kystvreng, smat andre vrengearter, og kystfiltlav er vanlige. Det ble funnet ett eksemplar av skålfiltlav og duftskinn.

Vedlegg 4. Miljørettsprinsipper ved saksbehandling

I følge naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer for offentlige beslutninger. Det vil si at disse prinsippene skal vurderes, og at det skal fremgå i avgjørelsen hvordan de er tatt hensyn til og vektlagt. Nedenfor beskrives de fem prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12.

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arter, naturtyper, naturens tilstand og effekt av påvirkninger. I hver enkelt dispensasjonssøknad vurderes derfor:

- 1) Hvilke naturverdier finnes på stedet?
- 2) Hva er effekten av det omsøkte tiltaket på disse verdiene?
- 3) Hvor er denne kunnskapen hentet fra (rapporter, generell kunnskap, erfaringer osv.)?

§ 9 Føre-var-prinsippet

Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap til å kunne si noe om virkningen av det omsøkte tiltaket på naturmiljøet skal føre-var-prinsippet benyttes.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

Samlet belastning på økosystemet skal vurderes. Under behandlingen av dispensasjonssøknader skal det derfor vurderes hva slags belastning økosystemet har vært utsatt for (i form av tidligere og nåværende tiltak og bruk), hva det trolig vil bli utsatt for i fremtiden, og hva den samlede belastningen på økosystemet vil bli dersom dispensasjonen gis.

§ 11 Kostnader ved miljøforringelse

Den som gjør skade på miljøet skal bære kostnadene. Det kan altså bli stilt krav om at tiltakshaver utbedrer skadene tiltaket har medført, eller at tiltakshaver må dekke kostnadene ved å hindre skade på naturmangfoldet.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Det skal velges de driftsmetoder, teknikker og den lokalisering av tiltaket som gir minst skade på naturen. Det skal derfor alltid vurderes om det finnes alternative lokaliseringer, og om disse gir mindre skade på naturmangfoldet. Det skal også alltid vurderes om det finnes andre teknikker eller driftsmetoder som gir mindre skade.

Vedlegg 5. Bruk av naturmangfoldloven §§ 8-12

Dette vedlegget beskriver hvordan miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 har blitt brukt til å utforme forvaltningsplanen. De sentrale prinsippene i dette arbeidet har vært naturmangfoldloven §§ 8-12, som ifølge § 7 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 står sentralt i utformingen av forvaltningsplanen. Under denne paragrafen står det at beslutninger som påvirker naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig kunnskap. Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i Fosnes prestegård er beskrevet i kapittel 1 og 4. Denne kunnskapen er bakgrunnen for utformingen av forvaltningsutfordringer og oppsynsplan i kapittel 5.2 og 5.3, samt retningslinjene for brukerinteresser i kapittel 5.4 og bevaringsmål i vedlegg 4. Basert på de naturfaglige registreringene som har blitt gjort i området vurderes kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i naturreservatet som relativt godt.

Oppsynsplanen i kapittel 5.3 er utarbeidet for å kunne vurdere utviklingen av verneverdiene i naturreservatet. Ved å føre oppsyn med bruken av området parallelt med tilstanden til naturverdiene, vil en kunne gi en vurdering av den samlede belastningen på økosystemet, etter prinsippet i naturmangfoldloven § 10. Dette vil også kunne bli en viktig del av det fremtidige kunnskapsgrunnlaget om økosystemets robusthet, og bør vurderes i forbindelse med revideringen av forvaltningsplanen.

Prinsippene i §§ 11 og 12 har blitt lagt til grunn i utformingen av retningslinjer for brukerinteresser i kapittel 5.4. Disse prinsippene går ut på at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse (§ 11), og at en skal bruke de teknikker og driftsmetoder som gir minst belastning på naturmangfoldet (§ 12). Dette gjelder blant annet uttransport av felt storvilt, der det kun er lette beltegående terrengkjøretøy som er direkte tillatt brukt gjennom verneforskriften. Retningslinjene i forvaltningsplanen pålegger ikke brukerinteressene direkte ekstra kostnader, men det står blant annet spesifisert at en vil kunne få krav om utbedring dersom en gjør skade på naturmangfoldet gjennom en annen driftsform enn det som står spesifisert i forvaltningsplanen. Det vil også kunne bli et krav, ved en eventuell dispensasjon fra verneforskriften, om at en bestemt teknikk eller driftsmetode skal benyttes for å gjøre minst mulig skade på naturen.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 vil også bli vurdert under behandlingen av dispensasjonssaker.

